

[Hauge.]

Staten dog har været medvirkende til, at de er kommet i den Situation, de nu er i. De er nu i Restance med deres Afgifter til det offentlige, de skylder Renter, og de skylder maaske ogsaa Skatter, og de er i Gæld paa anden Maade; de kan i det hele taget ikke længere svare enhver sit, de ser kun det haabløse i at fortsætte, og saa giver de op, efter at de har holdt det gaende paa Husmandsbruget saa længe, som det paa nogen Maade er muligt.

Naar det nu kan konstateres, og det er jo Statshusmandskommissionerne, der her i første Række maa træde til, at vedkommende Husmænd uforskyldt er kommet i Vanskeligheder, bør de efter min Mening hjælpe, men det forekommer mig, at man ikke kan hjælpe dem gennem det Ændringsforslag, som her foreligger, stillet af det ærede Medlem Hr. Dahlgaard.

For det første synes det mig, at Ændringsforslaget er ufyldstgørende; der bør tilvejebringes fastere Regler for, hvorledes Hjælpen skal ydes. Der foreslaas, at den stedlige Husmandskommissions Erklæring alene skal være vejledende for den højtærede Finansminister. Der kan altsaa blive Plads for megen Vilkaarlighed, en Husmandskommission kan stille sig paa en Maade, en anden paa en anden Maade, nogen for hele Landet gældende Regel bliver der ikke Tale om, og den højtærede Finansminister, der er paa lang Afstand af det hele, vil ikke have andet at støtte sig til end Husmandskommissionernes Indberetninger. Det undrer mig, at man ikke har tænkt paa, at der kunde være Rimelighed i at lade Jordlovsudvalget træde til i et Forhold som dette, da Jordlovsudvalget jo efterhaanden er blevet den Institution, som i det store og hele har den øverste administrative Myndighed overfor Statshusmandsbrugene.

Endelig maa jeg mene, at der bør gives en bestemt Regel for, hvad man skal forstaa ved, at der skal træffes en forsvarlig Ordning af den paagældende Ejers Gældsforhold med „samtlige øvrige Kreditorer“. Disse „samtlige øvrige Kreditorer“ kommer jo alle bagefter Staten med deres Sikkerhed hos vedkommende Debitor, og det kan fornøftigvis ikke tilstedes, at de kommer til at drage særlig Fordel af, at Staten afskriver en Del af sin Panteret. Men det er, det indrømmer jeg, uhyre vanskeligt at give Regler for dette i et Ændringsforslag til en Anmærkning paa Finansloven. Ændringsforslaget indeholder heller intet derom udover dette, som jeg

har citeret, og det synes mig ufyldstgørende.

Efter vor Opfattelse bør hele det Spørgsmaal, der her er Tale om, ordnes ved Lov, og det glæder mig, at den højtærede Finansminister har udtalt sig paa en saadan Maade nu ogsaa om dette Spørgsmaal, at man kan tænke sig Muligheden af, at Venstre og den højtærede Finansminister vil gaa med til, at Spørgsmaalet finder sin Ordning ved en særlig Lov. Hvis ikke den højtærede Finansminister havde udtalt dette, maatte man vel antage, at han i det hele taget ikke mente, Spørgsmaalet kunde finde en anden Ordning end den, der nu er foreslaaet gennem de Ændringsforslag, han har stillet, men da den højtærede Finansminister udtrykkelig har sagt, at naar dette Spørgsmaal skal ordnes, skal det ordnes ved en særlig Lov, gaar jeg ud fra, at den højtærede Minister vil yde sin Medvirkning til, at man kan faa det ordnet ved en særlig Lov.

Det er i alt Fald et Spørgsmaal af meget stor Vigtighed, og et Spørgsmaal, jeg mener, vi maa have ordnet paa en eller anden Maade. Ogsaa med Henblik paa den fremtidige Udstykning synes det mig paakrævet, at der her træffes en Ordning for disse Husmænd, der under særlig vanskelige Forhold er kommet ind i de Brug, som de sidder paa, mere eller mindre sikre. Jeg vil meget nødtigt have, at det udvikler sig derhen, at Udstykningen kommer i Miskredit, og det er der desværre nogen Udsigt til, saaledes som Forholdene former sig i Øjeblikket. Vi er jo alle stærkt interesserede i, at Udstykningen kan fortsættes frem i Tiden, og fortsættes paa en saadan Maade, at de, der gaar ind til disse Husmandsbrug, gaar ind til dem i Tillid til, at de kan blive der for Livstid og faa deres Udkomme paa det Brug, de sætter deres Penge og deres Arbejde i.

Statshusmændenes Interesser varetages, som sagt, ikke ved de Ændringsforslag, som den højtærede Finansminister har stillet, og jeg synes heller ikke, de varetages paa tilstrækkelig fyldstgørende Maade ved det Underændringsforslag, som det ærede Medlem Hr. Dahlgaard stiller. Derfor har vi ikke kunnet tiltræde det Underændringsforslag. Vi sympatiserer med Tendensen i det ærede Medlems Forslag, og vi er af den Opfattelse, at Sagen bør finde sin Ordning, men det bør ske ved en særlig Lov.

Efter at jeg har gjort disse Bemærkninger, vil jeg henstille til den ærede For-